
CRKVA PRED IZAZOVOM NOVIH RELIGIOZNIH POKRETA

1. Fenomen koji izaziva

Sve donedavno postojalo je u našem životnom okruženju gotovo samo kršćanstvo koje je pružalo smisao življenja. Danas je "vjersko tržište" otvoreno, dobro opskrbljeno i nudi različite odgovore na temeljna pitanja čovjekove egzistencije. Na religijskim putovima današnjice jedni su se već odavno izgubili, drugi klonuli, treći zdvajaju. Neki traže nove putokaze, drugi opet razočarani prethodnim ne vjeruju nijednom putokazu. Tragatelja za istinom je mnogo a Istina je samo jedna. Teško je naći pravi put do Istine na izloženom sajmu religija i otvorenom tržištu duhovnih ideja. Mnogi se ne snalaze. Ljudi su zbunjeni, osobito mislimo ovdje na vjernike, takvom velikom ponudom. Ne vode svi putovi prema istom cilju - Istini, kako to neki vole naglašavati. Neke religiozne putokaze izokrenuli su razni šarlatani, druge menadžeri... Svijet danas obiluje spasenjskim ponudama. Svatko nešto nudi. Nudi "svoj" smisao, recept za sreću, zadovoljstvo..., čarobni štapić za rješenje svih problema. Mnogi danas umišljaju kako to uspješno čine, nudeći tisuću lakih i jednostavnih načina i rješenja, gotovo se natjecajući u izmišljanju recepata kako čovjeku dati smisao življenja i kako ga učiniti sretnim. Koliko recepata – toliko razočaranja.

Ljudi današnjice u potrazi za izgubljenim identitetom, osobito mladi koji su vječni tragači za istinom i smislom, tražeći odgovore često posežu za onim što im je na dohvata ruke makar ono bilo površno, lažno i prividno rješenje. Novi religiozni pokreti (Nrp)¹ dobro "kuže", odnosno uočavaju tu potrebu i uskaču nudeći "svoj" smisao. Ponekad njihovi "misionari" doslovno zaskaču ljude pitanjima o smislu života istovremeno nudeći svoje već pripremljene, dobro sročene, jednostavne i razumljive odgovore. Njihova jednostavnost, naučena dobronamjernost i susretljivost oduševljava mnoge. Što nam je činiti? Pitamo se zašto ljudi napuštaju Crkvu i priklanjaju se novim pokretima? Odgovora je mnogo i o njima ovdje ne namjeravamo govoriti. Ovdje će ponajprije biti govora o perspektivama koje Crkva može ponuditi kako bi zaustavila trend brzog širenja Nrp-a i sačuvala se od osipanja vlastitih članova.

Ipak navest ćemo jedan od mogućih razloga nastanka i brzog širenja Nrp-a. Naime, čini se kako danas kršćanin sve manje mjeri svoj život na vazi evanđelja, koja traži uvijek novi napredak, a počinje se sve više vagati na vazi svijeta, koja uvijek pokazuje kako ima i "gorih" od njega. I tako čovjek uporno sam sebe obmanjuje. Čini kompromis s grijehom. Mnogim današnjim deklariranim katolicima Isusovi zahtjevi još uvijek se čine prezahtjevnim. Sv. Pavao u poslanici Timoteju dobro je predvidio buduće stanje čovjekova duha i ponudio je odgovore. U navedenoj poslanici kaže: "Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom

¹ Skraćena koja će se ubuduće upotrebljavati umjesto punog naziva.

njegovim i kraljevstvom njegovim; propovijedaj Riječ, uporan budi – bilo to zgodno ili nezgodno – uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom. Jer doći će vrijeme kad ljudi neće podnositi zdrava nauka, nego će sebi po vlastitim požudama nagomilavati učitelje kako im godi ušima; od istine će uho odvrćati, a bajkama se priklanjati” (2 Tim 4, 1-4).

Sv. Pismo kao i Katekizam Katoličke Crkve govore o tome kako će Crkva prije konačnog Božjeg trijumfa morati proći kroz posljednju kušnju koja će uzdrmati vjeru mnogih kršćana. Progonstvo i odbacivanje na koje će Crkva nailaziti u svojoj misiji otkrit će “otajstvo bezakonja” pod oblikom religijske obmane, koja će ljudima nuditi prividno rješenje njihovih problema po cijenu otpada od istine. Ta obmana je obmana jednog pseudo-mesijanizma u kojemu čovjek spašava sam sebe i sam sebe slavi mjesto Boga i njegova Mesije, koji je u tijelu došao na svijet da nas spasi.²

Duhovnost Nrp-a ili nova duhovnost, kako je neki neopravdano zovu jer je u mnogim segmentima preuzela različite ideje i prakse iz starih kulturnih, religioznih, filozofskih i inih tradicija, razlikuje se od kršćanske na metafizičkoj i psihološkoj razini. Na metafizičkoj razini ona odbija svaku odijeljenost, različitost Boga i svijeta, svijeta i čovjeka, duha i materije i želi biti “kozmička mistika”. Na psihološkoj razini nova duhovnost predstavlja se kao postupak transformacije duha i ljudske psihe metodama produbljivanja i promjene svijesti po principima transpersonalne psihologije. Posljedice takva razmišljanja su sljedeće: Čini se da težnja za mističkim jedinstvom praktično vodi čisto virtualnom jedinstvu koje na koncu osobe ostavlja još osamljenijima i nezadovoljnijima. Na psihološkoj, pak, razini transformacijom duha i produbljivanjem svijesti dolazi se do “duhovne narcisoidnosti” zbog čega mnogi autori novu duhovnost nazivaju duhovni narcizam ili pseudomisticizam.³

Nova duhovnost ne teži za transcendentálnim susretom s Bogom u punini ljubavi nego za iskustvom izazvanim obraćanjem samima sebi, veličanstvenim osjećajem da je čovjek jedno sa svemirom, osjećajem prepuštanja utapanju vlastite individualnosti u golemi ocean Bića. Nova duhovnost, dakle, ne obraća se Bogu nego samima sebi. Stoga, onima koji ju propagiraju možemo skupa s Pascalom reći:” Zaludu, o ljudi, tražite u sebi lijeka svojim nevoljama. Sva vaša spoznaja može samo postići da uvidi kako u sebi samima nećete naći ni istinu ni dobro. (...) Vaše su glavne bolesti oholost koja vas odvaja od Boga i požuda koja vas veže za zemlju.”⁴

2 Usp. Hrvatska Biskupska Konferencija, *Katekizam Katoličke Crkve*, Glas Koncila, Zagreb, 1994., br. 675.

3 Usp. Papinsko vijeće za kulturu & Papinsko vijeće za međureligijski dijalog, *Isus Krist – donositelj vode žive*, Kršćansko promišljanje o “New Ageu”, Verbum, Split, 2003., str. 49-52.

4 B. Pascal, *Misli*, Mediteran 1991., str. 178.

1.1. Globalni fenomen Nrp-a i njegov odraz na naše prilike

Posljednjih tridesetak godina u svijetu su se pojavili razni vjerski ili pseudo-religiozni pokreti istočne i zapadne provenijencije. Val nove religioznosti koji se danas širi cijelim svijetom postajući globalni fenomen nije mimoišao ni Hrvatsku, nego ju je dobroano zahvatio.⁵ Prema Enciklopediji svjetskih religija nova religioznost obuhvatila je preko 100 milijuna ljudi širom svijeta. Prema istom izvoru u svijetu egzistira otprilike oko 35 tisuća raznih vjerskih sljedbi i religijskih pokreta.⁶ Nova religioznost zahvaća jednako sve slojeve društva, posebno mlade koji se najviše zanimaju za sve ono što je novo, ekstravagantno i iznenađujuće.

Promjene koje su se na poseban način dogodile u našem društvu, kao i odgovornost za vjernike sile nas na upoznavanje nove religioznosti i na odgovor koji Katolička Crkva u Hrvatskoj može ponuditi na izazov nove religioznosti. Protukršćanska i ateistička ideologija povezana s društvenim i političkim sustavom u bivšem komunističkom društvu u današnjem demokratskom društvu ustupila je mjesto relativizmu u obliku New Agea⁷ i njegove duhovnosti, koja je sa sobom donijela pravu duhovnu konfuziju. Ateizam je iza sebe ostavio egzistencijalni vakuum. Otvoren je novi prostor koji teži za ispunjenjem, izlaskom iz egzistencijalnog straha i životne besperspektivnosti. Poraslo je naime zanimanje za duhovnost, ali ta duhovnost je

5 Samo na području Centra SDS Zagreb prije desetak godina registrirano je 34 pokreta i sljedbe: 1. Kršćanska baptistička crkva; 2. Kršćanska adventistička crkva; 3. Evangelistička crkva; 4. Kristova pentekostalna crkva; 5. Bela gnostička crkva; 6. Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana (Mormoni); 7. Kristova crkva; 8. Hrvatska katolička crkva; 9. Kršćanska zajednica Jehovinih svjedoka; 10. Novoapostolska crkva; 11. Ezoterijski univerzitet; 12. Kristova crkva Betanija; 13. Kristova duhovna crkva nogopranih; 14. Udruženje evanđeoskih vjerskih zajednica u SRH; 15. Kršćanska reformatorska crkva (Kalvini); 16. Kristova crkva braće; 17. Isus Krist božja crkva svetih; 18. Unije reformnog pokreta adventista sedmog dana; 19. Kristova duhovna crkva malokrštenih; 20. Reformni pokret adventista sedmog dana; 21. Slobodna katolička crkva; 22. Židovska vjerska općina; 23. Internacionalna misionarska zajednica "Navigator's"; 24. Eckankar; 25. Pokret Hare Krišna; 26. Udruženje građana "Univerzalni život"; 27. Teozofsko društvo; 28. Antropozofsko društvo; 29. "Parern Pankaj" (sansk. "Lotos ljubavi"); 30. Ananda Marga ("Put blaženstva"); 31. Raxa-Yoga ("Put božanske svjetlosti"); 32. Pokret transcendentale meditacije; 33. Lectorium Rosicrucianum; 34. Dark-pokret. Danas je zasigurno religiozna scena u Hrvatskoj još bogatija za mnoštvo različitih pokreta i udruga. Usp. J. Kolarić, *Navjestitelji novog svijeta*, u: *Novi religiozni pokreti*, uredio Mijo Nikić, Zagreb, 1997., str. 272.

6 Usp. M. Nikić, *Mladi pred izazovom nove religioznosti*, *Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije*, Đakovo, 130 (2002.), br. 4, str. 205. Prema Godfriedu Danneelsu navedeni broj ljudi koji su zahvaćeni Nrp-ima je umnogome veći. Nova duhovnost prema njemu obuhvaća otprilike od 300 do 400 milijuna ljudi (preko 10 milijuna su sljedbenici japanskog Soka Gakkaia, 9 milijuna su Jehovini svjedoci, 7 milijuna su mormoni itd.). Usp. G. Danneels, *Krist ili Vodenjak?*, *Verbum*, Split 1998., str. 9.

7 «New Age Movement, u doslovnom prijevodu 'Pokret ili gibanje Novog doba'. (...) predstavlja labavo strukturiranu mrežu pojedinaca i organizacija koje povezuje vizija o novom dobu prosvijećenja i sklada, osnovanu na zajedničkom pogledu na svijet, ... koji počiva na filozofskim pojmovima monizma, tj. shvaćanju da je sve, sva stvarnost jedna, jedinstvena; zatim panteizmu po kojemu je Bog sve ili je u svemu i misticizmu koji uključuje vrlo raznoliko iskustvo nadnaravnog ili božanskog u svijetu. Članove Pokreta ne veže nikakav zajednički kult svojevrsan pojedinim vjerskim zajednicama, a niti ispovijedaju zajedničko vjerovanje.... Pokret zahvaća područje religije, filozofije, misticizma, psihologije, parapsihologije, ekologije i okultizma... New Age je zbirni pojam koji obuhvaća struje, pojmove, nastojanja, prakse i tradicije raznolikih socio-kulturnih i religijskih provenijencija.» A. Bozanić, *New Age – suvremeni*

bezlična, ona je "supermarket" alternativnih duhovnih ponuda i ideja u kojem svatko uzima ono što mu se sviđa i slobodno kombinira po vlastitoj intuiciji.

Novi religiozni pokreti predstavljaju izazov za Crkvu, jer se predstavljaju kao alternativa kršćanskoj poruci spasenja po Kristu. Naviještaju novi način spasenja koji se bitno razlikuje od nauka Katoličke Crkve. Neki pokreti otvoreno su antikršćanskog karaktera. Izričito govore kako čovjeku ne treba spasenje po Kristu, nego mu treba samo prosvjetljenje, ili mu treba samo guru, vođa, učitelj koji će ga dovesti do prosvjetljenja u kojem je spasenje. Osim za Crkvu oni su izazov, a ponekad i stvarna opasnost za društvo budući da je bilo nekih slučajeva ubojstva i samoubojstva koja su se dogodila pod nerazjašnjenim okolnostima u ambijentu Nrp-a. Prisjetimo se strahovitog pokolja pristaša pokreta Božjega hrama u Jonestownu u Guyani godine 1978., kada je gotovo 300 nevine djece bilo je ubijeno po zapovijedi vođe, a jedan dio djece ubili su i sami roditelji! Ili primjerice drama, koja je također užasnula svijet, a koja se dogodila u Davidovom pokretu pod vodstvom Koresha Waca u Meksiku, 19. travnja 1993. U skupini je bilo sedamnaestero djece koja su imala manje od 10 godina, a koja su počinila samoubojstvo bacajući se skupa s odraslima u vatru itd.⁸

Crkva ne može prešutjeti širenje nove religioznosti i nove New ageovske duhovnosti bez Boga, milosti i morala.⁹ Ona kao sakrament spasenja ne može i ne smije uskratiti nadu ljudima trećeg tisućljeća. Pozvana je odgovoriti na izazove koje suvremeno vrijeme stavlja pred nju. Jedan od takvih izazova, ako ne i najveći, svakako je globalni fenomen Nrp-a. Crkva je pozvana naviještati Istinu, upozoravati, brinuti se i štititi svoje vjernike od zavodljivih ponuda samozvanih spasitelja. Bitka za duše današnjice ne vodi se oružjem nego umješno ponuđenim idejama. Njihova najveća moć skriva se u njihovoj suvislosti. Kad bi bile otvoreno neprijateljske i opasne svi bi ih prepoznali i napustili. Njihova prividna suvislost najopasnija je i predstavlja za neupućenog vjernika pravu stupicu. Crkva vođena Duhom Svetim koji je upućuje u svu istinu pozvana je upozoravati svoje vjernike na krive putove i neprestano isticati jedincatost Kristova spasenja. Ona ne može i ne smije ostati po strani, skrštenih ruku i ravnodušno promatrati kako joj svakodnevno odlaze vjernici i priklanjaju se drugim "tobožnjim" spasiteljima.

izazov i pastoralne posljedice, Riječki teološki časopis, 5 (1997.), br. 2, str. 395-396.

⁸ Usp. J. Čorić, *Sekte - pastoralni izazov*, Crkva u svijetu 33 (1998.), br. 2, str. 171.

⁹ Josip Blažević u svojoj knjizi donosi pet točaka u kojima se kršćanstvo razilazi s New Ageom. "1. Za kršćane je Bog osoba s kojom se može stupiti u osobni odnos, za New Age on je neosobna sila, nerijetko i energija, koja prožima sveukupnu stvarnost. 2. Prema kršćanstvu glavni problem zla u svijetu jest grijeh od kojeg nas je došao spasiti Isus Krist; za New Age grijeh ne postoji, nego je problem u tome što su ljudi zaboravili svoju božansku prirodu. 3. Prema kršćanstvu Isus je došao spasiti i otkupiti grešno čovječanstvo, dok je Isus u New Ageu jednak svim drugim učiteljima čovječanstva, došao je ljudima pokazati put. 4. Po kršćanstvu sredstvo spasenja jest vjera u Isusa Krista, po New Ageu spasenje je u prosvjetljenju. 5. Kršćanska eshatologija naučava uskrsnuće tijela, a eshatologija New Agea joj se

2. Opće smjernice

2.1. Potreba istraživanja novonastale situacije

Katolička Crkva, odnosno teološki pisci koji su pratili i koji prate suvremena zbivanja, osobito nastanak i naglo širenje nove religioznosti, pokušavaju razbistriti pojmove i sadržaje nove religioznosti te odgovoriti na pitanje što Crkva može i treba učiniti kako bi ne samo pridobila nego i zadržala svoje vjernike osobito mlade, koji su najpogođeniji i najosjetljiviji na izazov nove religioznosti. Čini se gotovo nemogućim dati konkretne smjernice za pastoral koje bi vrijedile za svaku sredinu i prostor, i koje bi na neki način riješile "problem" djelovanja novih religioznih pokreta, budući da su religiozni pokreti vrlo različiti, što znači da treba imati i različite pristupe. Ne može i ne smije, primjerice, biti ista pastoralna praksa prema protestantskim pokretima i pokretima koji dolaze iz azijske provenijencije. Treba u prvom redu vidjeti koji je temeljni cilj određenog pokreta i pokušati otkriti što se krije u pozadini. Radi li se o idealističkom "misijskom" djelovanju pojedinca ili grupe koji žele iz čistog uvjerenja proširiti svoj svjetonazor ili u pozadini stoji možda dobro razrađena imperijalistička strategija određenog trgovačkog, političkog ili nekog drugog subjekta. Djeluju li oni tako uporno iz vlastitog uvjerenja ili su možda svjesno ili nesvjesno u nečijoj službi.

Što se tiče naših prostora možemo reći kako još nemamo pravu sliku nove religioznosti. Stoga se pokazuje nužnim napraviti jedno sociološko istraživanje kako bi se moglo teološki i pastoralno reflektirati nad tom pojavom, osobito o pravim razlozima prelaska naših vjernika u razne religiozne pokrete.

U Hrvatskoj su nakon demokratskih promjena vidljiva dva pomaka na religioznoj sceni. Prvi i važniji jest zasigurno ponovno približavanje Crkvi velikog broja odraslih ljudi, koji su prošli kroz katekumenat i primili sakramente inicijacije. Istovremeno je vidljiv i drugi pomak a to je širenje novih religioznih pokreta. Iako trenutno nemamo gotovo nikakvih statističkih podataka, čini se kako je ipak jača tendencija povratka i ulaska u Crkvu nego pristupanja novim religioznim pokretima. Po tome se stanje kod nas uvelike razlikuje od stanja u zapadnim zemljama. Dok je primjerice na Zapadu porast nove religioznosti praćen izlascima iz Crkve, kod nas je taj proces išao usporedo s pojačanim pristupom odraslih u Crkvu i ulaskom Crkve u strukture školstva, vojske i u sredstva društvenog priopćavanja.¹⁰

Dakako da treba uvijek voditi računa o tome kako je nova religioznost proširenija od formalne pripadnosti nekom od pokreta. Reagiranja na širenje nove religioznosti, mogli bismo reći, više spadaju u razlučivanje duhova i prepoznavanje kretanja i ona će više poslužiti onima koji su zainteresirani za razumsko i argumentirano sučeljavanje

suprosvjetljuje naukom o reinkarnaciji." J. Blažević, *Proroci novog doba*, Teovizija, Zagreb, 2001., str. 277.

¹⁰ Usp. A. Vučković, *Kršćanski navještaj Boga i nova religioznost kod mladeži*, Bogoslovska smotra, 69 (1998.), br. 1-2, str. 47-48.

s novom religioznošću, negoli što će poslužiti mladima u njihovom susretanju s novom religioznošću.

Parcijalnim poznavanjem pojedinih pokreta, njihova nauka i životne prakse ne možemo praviti refleksiju i donijeti prave zaključke. Nužno je, dakle, upoznavanje, kojim ćemo zauzeti pravilan stav, štoviše i produbiti svoju vjeru ili čak odstraniti neke taloge koji lice Božje više kriju negoli otkrivaju i odvođe tako vjernike u nevjeru, odnosno u pokrete koji su nerijetko sasvim protivni katoličkoj vjeri (GS 19).

Kršćanski pristup novoj religioznosti je dvojak: dok jedni ističu opasnost za Crkvu od nastalih pokreta i raspravljaju o neutemeljenosti tih pokreta, dotle drugi nastoje mirnije promisliti što to nudi nova religioznost i traže načina kako se što uspješnije postaviti nasuprot izazovu. New Age i općenito novu religioznost valja na vjerskom i pastoralnom području shvatiti kao važan izazov koji će nam posvijestiti vlastite propuste i usmjeriti energije prema naprijed. Ne bi imalo koristi oštro pobijati neispravna učenja, nego radije, analizirajući pojedine postavke, ukazati na probleme s kojima se treba nositi i pokušati im naći adekvatan odgovor. Nova religioznost je utemeljena na jakom odbacivanju teorije i argumenata na čije mjesto stavlja subjektivno doživljavanje i osjećanje. I stoga će mnogi racionalni i argumentativni radovi o novoj religioznosti, koliko god bili nužni, uvelike ići pokraj strujanja nove religioznosti, jer se ona ne bavi argumentativnim sučeljavanjem nego subjektivnim doživljajem.

Širenje nove religioznosti ukazuje nam na nedovoljnost "nedjeljne religioznosti", koja se svode na sat vremena tjedno, i taj sat gotovo u potpunoj neaktivnosti i anonimnosti. Ljudi traže više. Potrebna je svakodnevna, aktivna religioznost, prisutna na svakom mjestu i u svim situacijama a ne tek skrivena religioznost iza crkvenih vrata.

Suvremeno društvo s racionaliziranim tehnokratskim sustavima stvara u ljudima dezorijentaciju, nesigurnost i krizu identiteta. Na osobit način ugušen je čovjek kao pojedinac, kad se nađe nemoćan pred različitim oblicima manipulacije, zarobljavanja, sukoba sve do osjećaja frustriranosti i otuđenja. Svi spomenuti procesi rezultiraju, imaju za posljedicu golemi osjećaj praznine koji čovjek osjeća u sebi.

Padom mita o progresu ili pak padom određenih ideologija koje su smatrale kako imaju odgovore na najdublja čovjekova pitanja, otvorio se prostor egzistencijalnoj praznini. Današnji papa Ivan Pavao II. zorno je to stanje oslikao riječima: "Sumrak raznih ideologija, manjak povjerenja u sposobnosti struktura da odgovore na najteže probleme i tjeskobna očekivanja čovjeka, nezadovoljstvo životom koji se temelji na efernom, samoća u velikim metropolama s masama ljudi, mladost prepuštena samoj sebi i sam nihilizam, stvorili su duboku prazninu što očekuje vjerodostojne navjesticelje s novim prijedlozima vrednota, sposobne da izgrade novu civilizaciju dostojnu čovjeka".¹¹

11 M. Šimunović, *Nova religioznost i evangelizacija*, Riječki teološki časopis, 4 (1996.), br. 1, str. 92.

Ako primijenimo navedene riječi na našu situaciju, onda je očito da su se velike promjene, koje su se dogodile na političkom, ekonomskom, kulturnom, i društvenom polju odrazile i na religioznu dimenziju. Kod starijih, istina još uvijek, postoje korijeni povezanosti s religioznom predajom i tradicijom, dočim se za religioznost mladih može reći kako nema pravih temelja. U demokraciji je Crkvi omogućena sloboda navještaja, no Crkva kao da se nije baš ponajbolje snašla u toj slobodi. S obzirom na mogućnosti Crkve, iako nevoljko, moramo konstatirati kako su bolje i spretnije tu slobodu iskoristili razni religiozni pokreti, dok je Crkva možda pomalo i naivno očekivala kako će nove prilike, nekako same po sebi, "ići na ruku" buđenju religioznosti i povratku vjernika u Crkvu. Stoga je u Crkvi danas potrebna nova evangelizacija i nova kreativnost u prenošenju i buđenju vjere, a ona će biti uspješna onoliko koliko Crkva bude spremna odgovoriti na temeljna pitanja današnjice i na izazove koje suvremeno društvo pred nju stavlja.

2.2. Pozvani na svetost i nova evangelizacija

Nema sumnje da novi religiozni pokreti predstavljaju zahtjevan izazov novoj evangelizaciji Crkve u suvremenom društvu. Štoviše, riječ je o jednom od najvećih izazova s kojim se Crkva mora suočiti. U odnosu prema njima Crkva se ne može postaviti tako da ih minimalizira ili omalovažava, nego ona u prvom redu vidi poziv na ispit savjesti, te na svoju duboku promjenu. Drugi vatikanski sabor istaknuo je nekoliko puta poziv i potrebu svetosti svih članova Crkve (LG 39-42). Crkva jest i mora biti još prepoznatljiviji sakrament spasenja. Koncil je uspoređuje s kvascem i dušom cijelog ljudskog društva "koje ima da se u Kristu obnovi i preobrazi u Božju obitelj" (GS 40).

Kad se najbolje ne snalazimo pred novim izazovima, redovito se vraćamo u prošlost tražeći slične situacije kako bismo na iskustvu drugih učili. Tako ćemo i sada učiniti. Prisjetimo se na trenutak vremena i okolnosti u kojima je djelovala prva Crkva. Sjetimo se samo okruženja i jačine svjedočanstva vjere prvih mučenika. Svetost života prve Crkve bila je izazov i vrlo upečatljiv navještaj uskrskog Krista. Prvi kršćani bili su životno-egzistencijalno opredijeljeni za Krista i njegovo evanđelje. Riječ koju su oni izgovarali imala je iza sebe autentičnu potvrdu života i sasvim nam je razumljivo da je njihov apostolski zanos "palio i žario" srca ljudi do kojih je dolazio, što nam ponajbolje svjedoče Djela apostolska. Radikalno svjedočanstvo prvih učenika, sve do svjedočanstva krvlju, urodilo je velikim evangelizatorskim uspjehom, kako kod pojedinaca i skupina, tako i kod cijelih naroda. Svetost života i ljubav prema svima i danas nam se nameće kao najbolji odgovor na izazov nove religioznosti.

Drugi vatikanski sabor pozvao je sve vjernike na svetost, a sadašnji papa Ivan Pavao II. u svojoj knjizi: "Dar i otajstvo" na poseban način poziva svećenike na svetost života. Krist je potreban svetih svećenika. Današnji svijet sve više prigovara na svetost svećenika, a samo svet svećenik, u sekulariziranom društvu, može postati prepoznatljiv svjedok Krista i njegova evanđelja.¹² Dakako, preduvjet za to je duboka istinska povezanost s Bogom, izvorom i podržavateljem svakoga dobra. Papa također uočava i golemu "pastoralnu prazninu", koja pogoduje rastu Nrp-a. Stoga naglašava potrebu obnove Crkve i potrebu nove evangelizacije i to u prvom redu u tradicionalnim kršćanskim zemljama u kojima su se mnogi udaljili od kršćanske vjere ili je parcijalno poznaju. Nova evangelizacija je nova žarom, novim naglascima, metodama i novim izričajima. Ona nužno pretpostavlja sve veće zajedništvo s Kristom – prvim evangelizatorom, želju da se sva Crkva doživi misionarskom tako da prenosi poruku spasenja na način razumljiv svima, s riječima koje slijede ili kojima prethode djela koja ih potvrđuju.

Kardinal J. Ratzinger protumačio je značenje nove evangelizacije riječima: "Ljudski život ne ostvaruje se sam od sebe. Naš život je otvoreno pitanje, djelomični projekt koji valja upotpuniti i ostvariti. Temeljno pitanje za svakog čovjeka je: Kako se ostvaruje – kako se postaje čovjek? Kako se uči umijeće življenja? Koji je put do sreće? Evangelizacija znači pokazati taj put – naučiti umijeće življenja. Najdublje siromaštvo je nesposobnost za radost, dosadan život, doživljavan apsurdnim i proturječnim... nesposobnost za radost pretpostavlja i proizvodi nesposobnost za ljubav, proizvodi zavist, škrtost i sve poroke koji uništavaju život pojedinca i svijeta. Potrebna nam je nova evangelizacija – ako umijeće življenja ne bude otkriveno, sve ostalo neće funkcionirati."¹³ Temeljni zadatak Crkve danas jest mladima pokazati umijeće življenja, mladima otkriti put kako postati čovjek, kako biti ispunjen i sretan čovjek.

U novoj evangelizaciji, dakle, Crkva na poseban način treba uključiti mlade da oni budu ne samo objekt evangelizacije i kateheze, nego nadalje aktivni subjekt i glavni protagonisti evangelizacije i tvorci društvene obnove.

Crkva je oduvijek u mladima vidjela ne samo pasivne potrošače svojih usluga, nego aktivne pobornike i protagoniste. Unatoč tomu moramo nažalost utvrditi da je na našim prostorima u posljednje vrijeme težište cjelokupnog katehetsko-pastoralnog nastojanja bilo usmjereno na vjeronauk u školi, dok su studenti i radnička mladež ostali zakinuti. Štoviše, osim pastoralnih entuzijasta koji se upuštaju u avanturu pastora mladih možemo, opet nažalost, reći kako još u Hrvatskoj, bilo na nacionalnoj

12 Usp. J. Bogdan, *Odgovor Katoličke crkve na nove religiozne pokrete – sekte*, u: M. Nikić (uredio) NRP, FTI, Zagreb 1997., str. 247.

13 J. Ratzinger, *La nuova evangelizzazione*, predavanje održano prigodom rimske proslave Jubilarne godine kateheta i školskih vjeroučitelja, 9. i 10. prosinca 2000; Preuzeto od: s. V. Mandarić, *Mladi i Crkva na istoj valnoj dužini – utopija ili stvarnost?*, Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije, 128 (2000.), br. 4, str. 203.

14 Usp. s. V. Mandarić, *Mladi kao subjekt evangelizacije djece i mladih*, Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije, 129 (2001.), br. 9, str. 590-593.

bilo na biskupijskoj razini ne postoji sustavan i razrađen pastoral mladih.¹⁴

A znamo da su mladi najugroženiji segment društva, odnosno, da zbog vjerskog neznanja, nesigurnosti, odbačenosti, osjećaja duhovne praznine i zbog neaktivnosti na župi, predstavljaju lak plijen suvremenim nuditeljima razlomljenih smislova, receptata za sreću, zdravlje, zadovoljstvo, spasenje...itd. Crkva stoga nužno mora pronaći način kako motivirati i osposobljavati mlade koji će potom biti nositelji pastoralnih inicijativa u radu s djecom i mladima, te pronaći adekvatne pastoralne modele koji će omogućiti prostor protagonizmu mladih. Nekih pokušaja i inicijativa rada s mladima ima i svakako ih treba pohvaliti i podržati ali isto tako treba istaći kako je to nedovoljno osobito u pogledu sustavnosti, organiziranosti i programu rada s mladima.

3. Konkretno pastoralne smjernice

3.1. Jasno izlagati kršćanske istine

U izlaganju kršćanskih istina posebno treba staviti naglasak na važnost jasnoće iznesenih stavova i to u odnosu čovjeka prema Bogu a ne prema samome sebi (svome dubljem "ja"). Kršćanski govor treba sadržavati doktrinalnu čistoću s obzirom na središnje kršćanske istine, kao što su vjera, stvaranje, grijeh, spasenje, uskrsnuće, Isus Krist, Crkva, molitva...itd. Treba ustrajati na kršćanskom učenju o Božjem slobodnom stvaranju svijeta, jer je u njemu jasno izraženo da svijet ne "emanira" nužno iz Boga i da odnos između Boga i svijeta (čovjeka) uključuje uvijek "drugost". Bog je stvorio svijet i čovjeka ali On uvijek ostaje drukčiji i nadilazi sve ono što je stvorio. Grijeh je usmjeren protiv reda koji Bog hoće a ne samo nekakvo zamagljeno odvajanje od cjeline i kozmosa. U kršćanskom navještaju posebno ne bi trebalo biti nikakva kolebanja s obzirom na shvaćanje Isusa Krista koji nije jedna od mogućih objava Boga, nego jedini sin Božji, koji je uistinu postao čovjekom, trpio, umro i uskrsnuo.

Neki¹⁵ u govoru o Bogu naglasak stavljaju na "iskustvo i mistiku" koje je kršćanstvo zaboravilo a koje je nova duhovnost uzela iz kršćanstva, ali iskrivila njegovo izvorno značenje. U katehezama i propovijedima ne treba bježati od teme Isusova ponovnog dolaska na zemlju, kao ni o raj, paklu, smrti i čistilištu, jer ondje gdje mi šutimo tu se ubacuju Nrp-i te govore ono što i kako njima odgovora, a mi za posljednicu imamo zbunjene vjernike. Ma kako nepopularno bilo govoriti o "posljednjim stvarima", odnosno o eshatološkim istinama kršćanske vjere, to je nužna obveza, ako želimo ostati na liniji cjelovitog prenošenja Objave. Svjetonazorski relativizam izjeda savjest

15 Usp. I. Devčić, *Antikršćanski karakter nove religioznosti*, u: M: Nikić (uredio) NRP, FTI, Zagreb 1997., str. 226.

i moral suvremenog čovjeka. Istine vjere koje Crkva prenosi i predlaže bit će prihvaćene ukoliko su slušatelji uvjereni da istina postoji i da ono što Crkva predlaže može biti istina. Stoga u navještauju i tumačenju temeljnih kršćanskih istina vjere valja izbjegavati kako dogmatizam, tako i pretjerani subjektivizam, relativizam, nejasnoće i nesigurnosti. U općoj devalvaciji riječi, suvremeni čovjek slijedi govor koji proizlazi iz iskustva. I jedino riječ koja je pretočena u iskustvo može za suvremenog čovjeka biti poruka. Svijet sve više treba svjedoka a sve manje traži učitelje.

Sve navedeno ističe potrebu da se bitni sadržaji i istine kršćanske vjere ponovno premisle i prereknu na jezik razumljiv i blizak današnjim ljudima, osobito mladima, kako bi suvremeni čovjek mogao u njima otkriti one odgovore koje se nada naći u raznim Nrp-ima. Ti "tražitelji" kršćanstvo neće prepoznati kao odgovor na svoja pitanja, sve dok mu se ono ne približi i progovori mu jezikom koji ga svojom razumljivošću i nadahnutošću "osvaja" i prosvjetljuje. Kršćanska poruka može biti znakovitom i postati egzistencijalna za mlade onog trenutka kad ona ima što reći o najvažnijim dimenzijama ljudskog života i kad konkretne životne probleme ispuni smislom.

3.2. Dati mjesta srcu

Možda je naša vjera, liturgija, obredi, župna zajednica izgubila nešto na emocionalnom planu. Postala isuviše "tehnička" stvar. Previše bazirana na racionalnom na uštrb emocionalnog. Poznato je kako velike tradicionalne Crkve previše pažnje posvećuju intelektualnoj spoznaji istine, te se čini kao da kršćanski racionalizam više Boga nalazi "u glavi", a manje "u srcu". Mladi danas traže izravno iskustvo transcendentnog bez suvišnog intelektualizma. Oni žele "doživjeti Boga", imati neposredno duhovno iskustvo s Bogom. Mnoge izreke pokreta, osobito istočnjačke provenijencije o tome govore, primjerice izreka: "Bog je u tebi, nađi ga u sebi". Također jedna od deviza nove religioznosti s jasnom aluzijom na kršćanstvo glasi: "Nećemo više bogove iz druge ruke" (No more second Hand Gods).¹⁶

Mladi imaju veliku potrebu za doživljajem Boga i to na osjećajnoj razini svoje osobnosti. Njihova potreba je legitimna i legalna. Istina je da se moramo čuvati od sladunjave pobožnosti. Ali jednako tako je i istina da se moramo čuvati i intelektualističke pobožnosti, koja bi prezirala ljudsku afektivnost. Ne smijemo nikako zaboraviti da je i ljudska osjećajnost mjesto susreta s Bogom. Mladi današnjice teže prema postizavanju osobnog religioznog iskustva i mira u vlastitom srcu i vlastitu domu. Vode se načelom: ako ne mogu donijeti mir cijeloj zemlji, mogu sebi, svojoj obitelji. Zbog toga neki od kritičara Nrp-a govore o izvjesnom "narcizmu"¹⁷ Nrp-a, u kojem umjesto zajedničkih planova i pothvata prednost ima osobno traženje iskustva i zadovoljstva, sreće, igre i zabave.

¹⁶ Usp. J. Kolarić, *Navjesticitelji novog svijeta*, NRP, FTI, Zagreb, 1997., str. 302.

¹⁷ Usp. Papinsko vijeće za kulturu & Papinsko vijeće za međureligijski dijalog, *Isus Krist – donositelj vode žive*, Kršćansko promišljanje o "New Ageu", Verbum, Split, 2003., str. 51.

Da bi religiozni osjećaj bio cjelovit i spontan on mora biti praćen popratnim manifestacijama: glazbom, plesom, ispruženim ili podignutim rukama... itd. Uglavnom, u kršćanstvu treba više dati mjesta srcu, emociji, spontanosti, kreativnosti, angažiranosti. Treba stvoriti takve zajednice u kojima ljudi neće samo misliti nego i osjećati, u potpunosti živjeti. Drugo što nam valja naglasiti jest stav otvorenosti i poštovanja u radu s mladima. Mladi intuitivno gotovo nepogrešivo osjećaju da li ih prihvaćamo ili ne, da li će njihove dvojbe biti shvaćene ili će u svojim traženjima ostati odbačeni. Činjenica jest da nitko ne dolazi u dodir s novom religioznošću bez određenog životnog problema na koji traži odgovor, bez problema smisla koji tjera na ispunjenje. Jedino tamo gdje se stvori ozračje da u principu mogu iznijeti svoje dvojbe, primjerice i svoja iskustva susretanja s Nrp-ima, a da neće odmah biti odbačeni, kritizirani, oni će pokušati tražiti odgovor.¹⁸ Prethodna otvorenost i ozračje prihvaćanja otvorit će prostor u kojem će biti moguće razumjeti njihovu duhovnu žed i pokušati je utažiti.

3.3. Vjersko neznanje i nužnost trajne kršćanske formacije

Koliko god se zanosili "katolicizmom, vjernošću i pobožnošću" našeg naroda ipak ćemo morati priznati kako je kod mnoštva naših vjernika prisutna alarmirajuća "biblijska neishranjenost". Ne može se živjeti samo od tradicije ili od "vjere starih". Svaka generacija, štoviše svaki pojedinac u svom vremenu i prostoru pozvan je na spremnost "pružiti razlog nade koja je u njemu" (1 Pt 3, 15-17). Za ublažiti to vjersko neznanje potrebna je duboka evangelizacija; kateheza i stalna formacija. Prema istraživanjima religioznost na Zapadu je više ezoterijskog tipa, po uzoru na onu New Agea, više emocionalno bazirana i teži prema agnosticizmu. Kod nas, pak, za razliku od zapadnih zemalja, prisutan je značajan analfabetizam u vjeri i religiozni infantilizam odraslih u punoj snazi, poglavito ljudi između 25 i 40 godina. Duhovna i religijska nepismenost kod spomenutog segmenta vjerske populacije sve se više povećava. Ljudi te životne dobi sve se manje snalaze pred zamamljivim ambalažama iz izloga novih religijskih supermarketa. Uviđa se također i nedostatak kritičkog duha u odnosu na razne ponude na suvremenoj "religioznoj tržnici". Spomenute činjenice, oskudica kršćanske duhovne kulture, povratak poganstvu, praznovjerju i religijskom sinkretizmu, zahtijevaju osobitu duhovnu skrb za odgoj odraslih u vjeri.

Velik protivnik vjere je nepoznavanje vlastite vjere. Potrebno je stoga pružiti informacije o blagu kršćanske tradicije: o Bibliji, liturgiji, svecima, koji su zaboravljeni i za koje gotovo nitko ne zna, a mnogi se danas nalaze u traganju za modelom života po evanđelju. Također je potrebno pružiti spoznaje o Bogu, iskustvo Boga, razloge za nadu, kršćansko viđenje budućnosti, smisao za žrtvu, za evanđeosku zauzetost... itd.

¹⁸ Usp. A. Vučković, *nav. dj.*, str. 58.

Stalni proces formacije treba biti usmjeren, s jedne strane, na informaciju, obuhvaćajući informaciju o našoj vlastitoj tradiciji (vjerovanja, običaji, duhovnost, meditacija...), o drugim tradicijama, religijama i novim religioznim pokretima, i s druge strane na formaciju; vođenje u osobnoj i zajedničkoj vjeri, produblјivanje smisla za transcendentno, eshatologiju, religiozni angažman, duh zajedništva i sl.¹⁹ Crkva ne treba biti samo znak nade za ljude nego treba dati i opravdanje te nade.

3.4. Razvijanje osjećaja za zajednicu

Gotovo svi odgovori svjetskog istraživanja, na temelju kojih je napravljen dokument za opću Crkvu o novim religioznim pokretima 1986. u sebi sadržavaju istu poruku: Crkva u sadašnjem trenutku nužno mora premisliti tradicionalno župno zajedništvo. Župe bi morale biti daleko bliže svim ljudskim problemima. U njima bi trebalo biti daleko više ljudske blizine, topline, prihvaćanja, zajedništva. Čovjek je društveno biće i on ima potrebu nekome pripadati. Posebno u nevoljama i životnim problemima osjeća potrebu blizine i zaštite zajednice kojoj pripada. Novi religiozni pokreti trude se napraviti upravo to. Pružiti ljudima sigurnost, angažirati ih, stvoriti obiteljsko ozračje blizine, suradnje i međusobnog povjerenja i poštovanja.

Crkveni dokument Fenomen sekti naglašava potrebu stvaranja takvih zajednica u župi. To su liturgijske zajednice koje "slave i mole", zatim, misionarske zajednice koje su okrenute prema vani i koje svjedočanstvom života potvrđuju svoju vjersku pripadnost, i na kraju otvorene zajednice koje podupiru ljude s posebnim problemima: rastavljene i "ponovno oženjene", one na rubu društva itd."²⁰

Potrebno je dakle pretvoriti naše župne zajednice u mjesta bratstva, uzajamne pomoći, topline i nade, mjesta po čovjekovoj mjeri. Crkva treba postati mjesto gdje se u ozračju praštanja i pomirbe moli, slavi, i brine jedan za drugoga. Nadalje, moderan čovjek ima jako izoštrjen sluh osjetiti gdje se u našim liturgijama, katehezama nude zdrave kršćanske vrijednosti, a gdje je to zamagljeno, beživotno. Gdje oltar i ambon služe za osobnu promidžbu ili su samo servis služba. Nažalost za mnoge današnje katolike župa je samo agencija za vjerske usluge ili još gore agencija za birokratsku praksu krštenja, vjenčanja i pogreba. Župnik je više službenik i građevinar nego animator i duhovni vođa. Doima se nekada kao osamljeni čuvar "napuštenih putova" itd. U suvremenom pastoralu trebalo bi daleko više pažnje i vremena pokloniti pojedincu.

Zbog navedenih nedostataka ponovno je potrebno oživiti liturgiju, jer je ona moćno sredstvo pastorala. Ljudi su osjetljivi na "toplino" u slavljenju liturgije. Ne povodeći se za nečim emocionalnim, što primjerice, nudi simbolizam Istoka, ipak se moramo

19 Usp. KS, Dokumenti 82, *Fenomen sekti*, Zagreb 1986., str. 22-28.

20 Usp. isto, str. 24.

pitati o određenoj "hladnoći", formalnosti i intelektualističkom govoru liturgijskih slavlja, bez pravog sudjelovanja i doživljaja radosti. Stoga je potrebno u liturgiji dati mjesta kreativnosti i spontanosti. Glazba je tu od odlučujuće važnosti. Znamo iz iskustva da tamo gdje se pjesma i glazba prakticiraju na brižan i liturgijski način, da tu današnji čovjek rado dolazi. Isto tako važno je iskreno svjedočenje propovjednika, koje izvire iz životnog iskustva. Ono odzvanja, uvijek nas potrese. Nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Budi "pozaspale" i poziva na svjedočanstvo života. No za to je potrebno prethodno imati vlastito iskustvo Boga i duboki osjećaj vjere. I jedno i drugo najbolje se stječe kroz osobnu molitvu.

3.5. Potreba duhovnog vodstva

Mnogim, poglavito mladima, nedostaje netko tko će ih duhovno voditi, osobito ako su k tomu još i bez obiteljske potpore i razumijevanja. Moderni čovjek svjestan jedinstvenog značenja svog duhovnog doživljaja pita se: "Tko će mi pomoći pronaći Boga?" Između rođenja i smrti svaki je čovjek hodočasnik koji prelazi svoj neslućeni put. Tko će mu u ruke staviti "štap" koji će mu pomoći nastaviti pravim putem? Tko će mu pomoći na nov način shvatiti i prihvatiti stare istine, posložiti ih u novu misaonu sliku i oblikovati ih? Mladi današnjice zasigurno imaju neku vrstu religioznog ili duhovnog iskustva, ispravnog ili problematičnog. Često im je teško o tome razgovarati s nekim svećenikom jer se boje da dotični neće imati vremena ili da ih neće uopće shvatiti.

Današnji pastoral uglavnom je usmjeren na mase. Sve je nekako općenito i jednako, bez posebne pozornosti za potrebe različitih uzrasta. Prevelika zauzetost pastoralaca nerijetko ostavlja nimalo prostora i raspoloživosti da "imaju vremena" za ljude s različitim tjeskobama i problemima koje ne mogu sami razriješiti. Tako je svećenik današnjice više administrator i graditelj a manje duhovni vođa. Ceremonije, strukture, propisi, sve je to na svoj način potrebno, ali osoba je u pitanju, a ona je daleko važnija a za nju sve manje imamo vremena i srca!

Kršćanska duhovna baština i Istoka i Zapada dobro poznaje vrijednost i značenje duhovnog vodstva. Valja nam ga ponovno otkriti, popularizirati, otkriti suvremenom naraštaju. Još više stoga što su u tome smislu zakazali mnogi roditelji, odgojitelji i duhovni učitelji. Na primjeru sv. ispovijedi vidimo koliko je ona nezamjenjiva i koliko svećenici duhovno vode mnoge vjernike kroz taj sakrament. Značenje i potreba pojedinačne sv. ispovijedi još je naglašenija ako se zna da su mnogi mladi zbog opterećene savjesti i pokušaja oslobođenja od toga tereta i pristupili novim religioznim pokretima.

Toliki mladi – izgubljeni tražitelji smisla – danas stoje pred Crkvom kao izazov i kao zadatak. Mi ne možemo i ne smijemo generacijama trećeg tisućljeća uskratiti radost i nadu života. Ako glas evanđelja utihne i ako Radosna vijest prestane odzvanjati na modernim aeropagima prepustit ćemo mlade generacije apsurdno beznadne sudbine.²¹ Razumjeti mlade i pomoći im u njihovim poteškoćama nije pitanje utopije ili stvarnosti, nego naprotiv to je jednostavno imperativ evanđelja.

Na kraju možemo spomenuti i to kako je promicanje zdrave pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji, koja je u hrvatskom narodu na poseban način prisutna i čašćena, a o čemu ponajbolje svjedoče brojna svetišta, crkve, kapelice..., na neki način “kočnica” širenju novih religioznih pokreta, budući da oni u većini, gotovo bez iznimke, odlučno odbacuju štovanje Isusove majke. Puno puta, osobito za priproste vjernike, upravo je stav prema Mariji glavni znak raspoznavanja onoga što je krivovjerno.

ZAKLJUČAK

Fenomen novih religioznih pokreta svakako predstavlja jedan od velikih izazova za Crkvu, prema kojemu ona ne može ostati indiferentna. On je znak vremena koji treba ozbiljno shvatiti. On pokazuje kako religioznost u svijetu ne slabi, kako su neki željno prorokovali, nego jača i razvija nove načine vjerovanja i razmišljanja o Bogu. On također predstavlja znak svojevrsnog razočaranja u današnji svijet, prvenstveno na stanje u društvu ali i želju za boljim, ispunjenijim životom i skladom u svijetu. I kršćanstvo snosi svoj dio krivice za pojavu nove religioznosti. Jer ako Nrp-i nalaze sve više pristaša, to je znak da u Crkvi ljudima nešto nedostaje, da u njoj nisu pronašli zadovoljavajući način života, izricanja vjere i osobnog vjerskog iskustva. Spomenuli smo i protukršćansku usmjerenost nekih pokreta. Quid faciendum? Što nam je činiti? Program suočenja s tim fenomenom sastoji se u “programu spasenja” koji može imati samo življeno autentično kršćanstvo. A to znači okretanje osobi Isusa Krista, prezentiranje života vjere kao osobnog odnosa s uskrslim Gospodinom kao i duboko jedinstvo s njime, koji živi i djeluje u nama i među nama po svome Duhu.²² To uključuje ozbiljnu biblijsku formaciju svih kategorija vjernika, koje je cilj formirati zrele kršćanske osobnosti da budu svjesni svog kršćanskog identiteta i crkvene pripadnosti. Također je potrebno formirati male zajednice u župi koje će biti utemeljene na dva stupa evangelizacije: zajedništvu i služenju.

Što se tiče odnosa prema onima koji su zahvaćeni idejama nove religioznosti potrebna je, s jedne strane, određena čvrstina stavova kao i prihvaćanje takvih osoba

21 Usp. s. V. Mandarić, *Mladi i Crkva na istoj valnoj dužini – utopija ili stvarnost?*, nav. dj., str. 204.

22 Usp. HBK, *Katekizam Katoličke Crkve*, nav. dj., str. 346. br. 1309.

s ljubavlju i poštovanjem, s druge strane. Dobro je biti dijaloški otvoren u susretu s njima ali nikad na štetu predane nam objave, nego radi njezina što učinkovitijeg prenošenja ljudima našega vremena. S razlozima, ma kako oni uvjerljivi bili, danas gotovo nećemo nikoga uvjeriti. Ali s dobrotom, ma kako ona nesigurna bila, možemo svakoga potaknuti na promišljanje vlastita življenja.

Nadalje, kršćanski navještaj Boga ne treba se odigravati prvenstveno u međusobnom sučeljavanju argumenata, nego u snazi kršćanstva da konkretne životne probleme ispuni smislom. Naše zauzimanje bit će nikakvo ako ostane tek na teorijskom osporavanju proklamiranih ideja nove duhovnosti. Mi moramo izići iz katedrala i crkava i nahranjeni riječju i sakramentima nositi evanđelje, Krista u sva područja života i kroz sve dane. Istinitost kršćanstva nije teorijska istina nego susret s onim tko je Istina.

O novoj religioznosti možemo govoriti i kao o surogatu smisla, ali rješenje nije u tome da se nova religioznost okarakterizira kao surogat nego jedino u tome da kršćanstvo ispuni smisao i životnu prazninu i na taj način surogat učini suvišnim. Drugim riječima, kršćanski navještaj Boga nikako se neće mjeriti samo ukazivanjem na opasnost nove religioznosti, nego nadasve izvornom snagom nutarnjeg obraćenja i ozbiljenja kraljevstva Božjeg.²³

Naša vjera daje nam sigurnost da mi nismo zapreteni u kolo beskrajnih reinkarnacija, da nad nama ne vlada slijepa, samovoljna sudbina, niti smo plod slučaja nego da imamo sve razloge za nadu. Stoga je potrebno dopustiti Duhu Svetomu da on nosi svoju barku (Crkvu) punim jedrima. A pred snažnim iskustvima Duha Svetoga rasplintat će se novodobna sinkretistička duhovnost satkana od sladunjavih mješavina različitih tradicija i njihovih glavinjanja po mutnim okultnim, gnostičkim, ezoterijskim i inim "lokvama". Svjesni kako kršćanstvo ne može ništa toliko ugroziti koliko nedosljednost njegovih vlastitih članova, uvjereni smo kako Crkva, vođena ljubavlju prema svima i svetošću života svojih članova, ponajbolje može odgovoriti na navedeni izazov.

Fra Ivica Jurić

²³ Usp. A. Vučković, *nav. dj.*, str. 63.